

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست

صفحه	موضوع
۵	مقدمه
۷	علوم قرآن
۱۱	علوم حدیث
۱۳	فقه، اصول و مبانی حقوق
۱۹	تاریخ اسلام
۲۳	اخلاق و عرفان
۲۵	کلام و معارف عقلی
۳۵	ادیان و مذاهب
۴۱	علوم تربیتی و اجتماعی
۴۷	کلیات، علوم اسلامی و انسانی
۵۳	اقتصاد و مدیریت
۵۵	علوم سیاسی
۵۹	کتابداری و اطلاع‌رسانی
۶۳	معرفی مقالات برتر از حیث ساختار شکلی

علوم قرآن

مشکوة شماره ۱۰۴

عنوان لاتین: Mishkat

ترتیب انتشار: فصلنامه - پاییز ۸۸

رتبه: علمی - ترویجی

صاحب امتیاز: بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی

مدیر مسئول و سردبیر:

محمد مهدی رکنی یزدی

تماس با نشریه: ۰۵۱۱-۲۲۳۳۵۰۱

ایمیل: mishkat@islamic-ir.ir

عناوین مقالات:

تبیین میدان معنائشناسی صمت (سکوت) در نهج البلاغه / نصرالله شاملی - علی بنائیان اصفهانی

کلیدواژه‌ها: صمت، سکوت، معنائشناسی، نهج البلاغه، علم اخلاق.

رسم المصحف؛ ویژگی‌ها و دیدگاه‌ها / محسن رجبی

کلیدواژه‌ها: رسم الخط قرآن، قرائت و کتابت قرآن، آموزش و ترویج قرآن، سیره نبوی.

مقایسه تمثیلی در قرآن / محمد مهدی رکنی یزدی

کلیدواژه‌ها: قرآن، تمثیل، مقایسه، استدلال.

مدرسه حدیثی یمن / مهدی مردانی

کلیدواژه‌ها: یمن، مدرسه حدیثی، احادیث نبوی، اهل سنت.

روش‌شناسی تفسیر نورالثقلین / فرحناز وحیدنیا

کلیدواژه‌ها: روایت، تفسیر، تفسیر نورالثقلین.

گرایش‌های فکری سلفیه در جهان امروز / مهدی فرمانیان

کلیدواژه‌ها: سلفیه، وهابیت، دیوبندیه، اخوان المسلمین، جهاد، بدعت، سنت.

قبر سبز؛ مدفن سید نظام‌الدین علیشاه موسوی / اسماعیل رضایی برجکی

کلیدواژه‌ها: قبر سبز، حرم امام رضا علیه‌السلام، نظام‌الدین علیشاه، قتلگاه مشهد.

شعر «صاحبکار» برگی زرین در ادب معاصر خراسان / مصطفی جلیلیان مصلحی

کلیدواژه‌ها: ادبیات، شعر، آموزه‌های اخلاقی و حکمی، بررسی و نقد ادبی.

مطالعات قرآن و حدیث شماره ۲

عنوان لاتین: Quran and hadith studies

ترتیب انتشار: دو فصلنامه - بهار/ تابستان ۸۷

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: دانشگاه امام صادق علیه السلام

مدیر مسئول: غلامرضا مصباحی مقدم

سرمدبیز: کامران ایزدی مبارکه

تماس با نشریه: ۰۲۱-۸۸۰۹۴۰۰۱

ایمیل: rcn@isu.ac.ir

عناوین مقالات:

مبانی فقه الحدیثی ملاصدرا/ دکتر داوود معماری

کلیدواژه‌ها: مبانی، فقه الحدیث، ملاصدرا، دلیل عقلی و نقلی، احادیث جعلی، تأویل.

شخصیت علمی شیخ شلتوت و روش تفسیری وی/ دکتر محمود کریمی

کلیدواژه‌ها: تفسیر القرآن الکریم، روش تفسیری، تقریب، شیخ شلتوت، تفاسیر معاصر عرب.

تفسیر به رأی؛ چیستی و چرایی/ دکتر عباس تقویان

کلیدواژه‌ها: قرآن، روش‌های تفسیری، تفسیر به رأی، تفسیر عقلی و اجتهادی، تدبر در قرآن.

قرآن و شبهات یهودیان/ دکتر منصور پهلوان - فهیمه کلباسی اصفهانی

کلیدواژه‌ها: قرآن، شبهه، بنی اسرائیل، یهود.

حوزه معنایی نامهای گناه در قرآن کریم و نقد ترجمه‌های فارسی بر اساس آن

هادی رهنما

کلیدواژه‌ها: قرآن کریم، حوزه‌های معنایی، ترجمه‌های فارسی، ذنب، اثم، خطیئه، جناح.

مؤلف کتاب اسرار آل محمد صلی الله علیه و آله بر ترازوی نقد/ اسلام ملکی معاف

کلیدواژه‌ها: سلیم بن قیس هلالی عامری، کتاب اسرار آل محمد(ص)، تاریخ تشیع.

امنیت اقتصادی و راهکارهای تأمین آن در آموزه‌های قرآنی و روایی

دکتر بهرام اخوان کاظمی

کلیدواژه‌ها: امنیت اقتصادی، قرآن، روایات، ایمان، تعالی، نظام سیاسی، عدالت، تولید.

علوم حدیث

علوم حدیث شماره ۵۳

عنوان لاتین: Hadith Scinces

ترتیب انتشار: فصلنامه - پاییز ۸۸

رتبه: علمی - پژوهشی

صاحب امتیاز: دانشکده علوم حدیث

مدیر مسئول: محمد محمدی ری شهری

سرمدبیر: مهدی مهریزی

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۷۱۷۶۱۱۳۱

ایمیل: Ulumhadith@hadith.net

عناوین مقالات:

پژوهشی درباره ارزش زیارت امام حسین علیه السلام / محمد محمدی ری شهری

کلیدواژه‌ها: زیارت امام حسین (ع)، فضیلت زیارت، حج و عمره، فضیلت حج.

دفاع از زیارت عاشورا / آیت الله محمد مهدی آصفی

کلیدواژه‌ها: زیارت عاشورا، بررسی اسناد، بررسی راویان، جعل حدیث.

معناشناسی «راسخان در علم» با تأکید بر کاربرد روایی / محمد اسعدی

کلیدواژه‌ها: راسخان در علم، متشابهات، تأویل، آیه ۷ سوره آل عمران.

محدوده مجاز تنبیه بدنی کودکان از منظر روایات اهل بیت علیهم السلام

دکتر محمدرسل آهنگران

کلیدواژه‌ها: زدن کودک، تأدیب، تنبیه بدنی، تعزیر، حد.

بررسی مصداق «دابة الارض» در روایات فریقین / حسن نقی زاده- سعیدسادات موسوی نیا

کلیدواژه‌ها: تفسیر، دابة الارض، رجعت، فقه الحدیث، آخرالزمان.

علامه مجلسی و جمع روایات متعارض / عبدالهادی فقهی زاده- زهرا خرمی اجلالی

کلیدواژه‌ها: تعارض روایات، جمع عرفی و تبرعی، تعارض بدوی، علاج اثباتی و ثبوتی.

نقد و بررسی روایات تفسیری منقول از امیر المؤمنین علیه السلام در تفسیر

«الدر المنثور» سیوطی / دکتر نهله غروی نایینی، حامد شیوپور

کلیدواژه‌ها: امیر المؤمنین (ع)، الدر المنثور، سیوطی، روایات، نقد روایت.

دفاع از هشام بن حکم / یحیی عبدالحسین دوخی

کلیدواژه‌ها: هشام بن حکم، ناصر القفاری، تجسیم، بررسی روایات.

نامه امام علی علیه السلام به شیعیانش و گونه تقطیع شده آن در نهج البلاغه

حمیدرضا صراف

کلیدواژه‌ها: علی (ع)، نهج البلاغه، سید رضی، استناد، تقطیع.

بن مایه‌های غیبت امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف در روایات / مهدی غلامعلی

کلیدواژه‌ها: امام مهدی (عج)، قائم، غیبت امام عصر، شبهات غیبت، مهدویت، غیبت نگاری.

بررسی و بازبانی کتاب مفقود «الخصائص العلویة» نطنزی

دکتر محمدعلی چلونگر - دکتر سید اصغر محمودآبادی - منصور داداش زاده

کلیدواژه‌ها: نطنزی، الخصائص العلویة، فضایل نگاری، امام علی (ع)، منابع شیعی.

فقہ، اصول
و
مبانی حقوق

فقه شماره ۶۱

عنوان لاتین: Fiqh

ترتیب انتشار: پاییز ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

مدیر مسئول: عبدالرضا ایزدپناه

سرمدبیر: محمدحسن نجفی

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۷۷۴۲۱۵۸

ایمیل: feqh.osul@gmail.com

عناوین مقالات:

روش فقهی و حدیثی شهید اول / محمد حسن ربانی

شهید اول پایه گذار قواعد فقهی / صاحب محمدحسین نصار

اشباه و نظایر فقهی از دیدگاه شهید ثانی / غالب الناصر

پیشگامی شهید اول در تدوین قواعد فقهی / سید منذر حکیم

روش علمی شهید ثانی در رجال و حدیث / محمدحسن ربانی

اسرار الصلوة شهید ثانی (همراه با کتاب شناسی و نسخه شناسی اسرار الصلوةها)

علی اکبر زمانی نژاد

فقه اهل بیت علیهم السلام شماره ۵۹-۵۸

عنوان لاتین: Feqh-e Ahl-e-Bait

ترتیب انتشار: تابستان - پاییز ۸۸

رتبه: ندراد

صاحب امتیاز و مدیر مسئول:

سید محمود هاشمی شاهرودی

سرمدبیر: عبدالرضا ایزدپناه

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۷۷۴۵۶۰۸

ایمیل:

feqhmag_f@islamicfeqh.com

عناوین مقالات:

ازدواج مرد مسلمان با زن اهل کتاب / آیت الله سید موسی شبیری زنجانی

کلیدواژه‌ها: ازدواج، مرد مسلمان، زن اهل کتاب، زن مشرک.

لقطه و مجهول المالک / آیت الله سید کاظم حائری

کلیدواژه‌ها: صدقه، تصدق، امانت، ولی امر، حاکم شرعی، مجهول المالک.

شرکت «اعمال» در فقه اسلامی / آیت الله جعفر سبحانی

کلیدواژه‌ها: شرکت، شرکت اعمال و ابدان، شرکت اموال، توقیفیت عقود، غرر. فقه مقارن.

عیوب موجب فسخ نکاح / آیت الله رضا استادی

کلیدواژه‌ها: عیوب موجب فسخ، عیوب منصوص، عدم انحصار عیوب، قاعده لاضرر.

اهلیت حقوقی، شناسایی سن بلوغ و تأثیر آن در تکلیف / شیخ حسن جواهری

کلیدواژه‌ها: بلوغ، اهلیت، کودک، رشد.

نماز خوف در قرآن / روح الله ملکیان

کلیدواژه‌ها: نماز خوف، نماز قصر، اتمام، آیات الاحکام.

نقد ربای تولیدی / رضا محمدی کرجی

کلیدواژه‌ها: ربا، ربا قرضی، ربا استهلاکی (مصرفی)، ربا تولیدی (انتاجی)، ظلم، قرض.

وقوف در عرفات با عامه / حسن کاشانی

کلیدواژه‌ها: حج، وقوف، ذی حجه، شعار، حریم زمانی، تقیّه، عسر و حرج، اجزاء.

فقه و حقوق خانواده شماره ۵۰
عنوان لاتین:

Family law & Jurisprudence

ترتیب انتشار: دو فصلنامه - بهار/ تابستان ۸۸
رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: دانشگاه امام صادق علیه السلام
مدیر مسئول: صدیقه مهدوی کنی

سر دبیر: محمدعلی اردبیلی

تماس با نشریه: ۰۲۱-۲۲۰۹۴۹۰۱

ایمیل: nashriat@isuw.ac.ir

عناوین مقالات:

بررسی مبانی فقهی ماده ۶۳۰ قانون مجازات اسلامی / دکتر مریم ابن تراب

کلیدواژه‌ها: حقوق کیفری، حدود، دفاع مشروع، امر به معروف، نهی از منکر، قذف، لعان.

حقوق خصوصی کودک و حق والدین بر تربیت / دکتر لیلا سادات اسدی

کلیدواژه‌ها: حریم خصوصی، کودک و نوجوان، کنوانسیون حقوق کودک، آزادی اطلاعات.

حمایت کیفری از حقوق در قانون مجازات اسلامی

دکتر امیرحمزه زینالی - محمدباقر مقدسی

کلیدواژه‌ها: حمایت کیفری، خانواده، جرم‌انگاری، قانون مجازات اسلامی.

آثار و گستره اذن ولی در نکاح دوشیزه / دکتر فائزه عظیم‌زاده اردبیلی

کلیدواژه‌ها: ولایت، اذن، باکره، نکاح، عضل، کفو.

بزه‌دیده شناسی زنان و زمینه‌های مؤثر در کاهش جرایم / دکتر هما داوودی

کلیدواژه‌ها: زنان، بزه‌دیده شناسی، بزه‌دیدگی، اشکال بزه‌دیدگی، جرایم.

مبانی فقهی و حقوقی نظام تعدد زوجات در خانواده / دکتر فریبا حاجی‌علی

کلیدواژه‌ها: فقه، قانون، ازدواج، تعدد زوجات، عقد نکاح.

اثر جنون در انحلال نکاح / سعید ابراهیمی - دکتر محسن اسماعیلی

کلیدواژه‌ها: جنون، نکاح، صحت، بلطلان، فسخ، انحلال.

گواه شماره ۱۴

عنوان لاتین: Govah

ترتیب انتشار: فصلنامه - بهار/ تابستان ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: دانشگاه امام صادق علیه السلام

مدیر مسئول: دکتر سعید بیگدلی

سرمدبیر: شورای سردبیری

تماس با نشریه: ۰۲۱-۶۶۴۰۸۴۰۰

ایمیل: govah.net@gmail.com

عناوین مقالات:

بیمه عدم النفع در حقوق ایران با مطالعه تطبیقی در فقه امامیه و حقوق انگلستان

مسعود زارع رشکوئیته

کلیدواژه‌ها: عدم النفع، خسارت، بیمه، بیمه گذار، فقه امامیه، حقوق انگلستان، صنعت بیمه.

پیشینه و مبانی حمایت از بزه دیده و متهم در فرایند دادرسی کیفری

علیرضا عزیز

کلیدواژه‌ها: بزه دیده، متهم، اصل براءت، جبران خسارت، بزه دیده شناسی، فرایند دادرسی.

قلمرو و اختیارات و وظایف ولی فقیه در قانون اساسی ج.ا.ا/ سید محمدهادی راجی

کلیدواژه‌ها: دفاع مشروع، صلح، اشغالگر، رژیم صهیونیستی، فلسطین.

ابعاد حقوقی جنگ غزه و دفاع مشروع/ دکتر حسین طالقانی

بررسی نسل کشی در غزه، با نگاهی به اسناد بین المللی حقوق بشر

سمیه سادات میری لواسانی

کلیدواژه‌ها: نسل کشی، رژیم صهیونیستی، فلسطین، دیوان بین المللی کیفری جرائم علیه بشریت.

بررسی کیفر شناختی جنایات اسرائیل در غزه/ حامد رحمانیان

کلیدواژه‌ها: مجازات، حقوق جزای بین الملل، دیوان کیفری بین المللی، کیفر شناسی، اسرائیل.

مبنای عدم شناسایی رژیم اشغالگر صهیونیستی و مسئله طرح دعوا در محاکم

بین المللی توسط ایران/ دکتر مسعود اخوان فرد- سید محمد مهدی غمامی

کلیدواژه‌ها: محاکم ایران، دولت، اسرائیل، رژیم صهیونیستی، مشروعیت، محاکم بین المللی.

جنایات اسرائیل در غزه در مصاف با حقوق کیفری بین المللی/ سلمان عمرانی

بررسی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران پیرامون مسئله فلسطین

سید محمد مهدی غمامی

کلیدواژه‌ها: قانون، مصوبات، فلسطین، رژیم صهیونیستی، تحریم.

جنگ غزه و عملکرد نهادهای حقوق بین الملل

دکتر مسعود اخوان فرد- سید مهدی چهل تنی

کلیدواژه‌ها: سازمان ملل، صلح، غزه، فلسطین، رژیم صهیونیستی.

تاریخ اسلام

تاریخ اسلام شماره ۳۷

عنوان لاتین: History of Islam

ترتیب انتشار: فصلنامه - بهار ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: دانشگاه باقرالعلوم علیه السلام

مدیر مسئول: محمدجواد ارسطا

سرمدبیر: محسن الوبیری

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۳۹۱۰۱۰۵

ایمیل: fasnameh@yahoo.com

عناوین مقالات:

نگرش تاریخی محقق سبزواری در کتاب روضة الانوار عباسی

دکتر نجف لکزایی - زهره باقریان

کلیدواژه‌ها: محقق سبزواری، نگرش تاریخی، فلسفه تاریخ، محرک تاریخ، مسیر و غایت تاریخ.

تحلیلی بر سیره ارتباطات میان فردی پیامبر اکرم صلوات الله علیه و آل و سلم

دکتر کریم خان محمدی

کلیدواژه‌ها: ارتباطات میان فردی، سیره پیامبر(ص)، مدیریت تأثیر گذاری، زیست جهان.

جایگاه علم تاریخ در حکمت مشاء / سید ابوالفضل رضوی

کلیدواژه‌ها: تاریخ، علم تاریخ، حکمت نظری، حکمت عملی، فیلسوفان مشاء.

عاشورا پژوهی در غرب / غلام احیا حسینی

کلیدواژه‌ها: خاورشناسی، مطالعات شیعی، عاشورا پژوهی در غرب، عاشورا شناسی علمی.

نقش ضحاک بن قیس فهري در تحولات سیاسی - نظامی قرن اول هجری

محمود صادقی علوی

کلیدواژه‌ها: ضحاک بن قیس فهري، امویان، مرج راهط، قرن اول هجری، زیربان.

نقد درونی و بیرونی تاریخ نگاری ابن کثیر در البداية و النهاية

دکتر حسن حضرتی - منیره شریعت جو

کلیدواژه‌ها: تاریخ نگاری، ابن کثیر دمشقی، البداية و النهاية، نقد درونی و بیرون.

تاریخ نگاری مصر در قرن نوزدهم / غلامحسین نوعی (ترجمه)

کلیدواژه‌ها: تاریخ نگاری، مصر، باستان شناسی، جنبش های ملی، مطبوعات.

ره آورد اندیشه شماره ۱

عنوان لاتین: Rah avard Andishe

ترتیب انتشار: فصلنامه - پاییز ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: مرکز آموزش های علوم اسلامی

مدیر مسئول: مهدی عزیزان

سر دبیر: مهدی زندیه

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۳۹۱۰۱۰۵

عناوین مقالات:

بررسی شخصیت سلیمان بن سرد خزاعی و قیام توابین / حسین مرادی نسب

کلیدواژه‌ها: سلیمان بن سرد، امام حسن علیه السلام، امام حسین علیه السلام، توابین، خون خواهی.

زندگی نامه مغیره بن شعبه ثقفی و تحلیل شخصیت وی / سید احمد الحسینی

کلیدواژه‌ها: مغیره بن شعبه ثقفی، خلفای راشدین، معاویه بن ابی سفیان، شخصیت مغیره.

جریان های سیاسی - اجتماعی امامیه و حنابله عهد آل بویه در بغداد

مهدی یکه خانی

کلیدواژه‌ها: خلافت عباسی، بغداد، آل بویه، امامیه، حنابله.

بررسی وضعیت سیاسی - اجتماعی شیعیان در دوره الناصر لدین الله

محمد جلال حیدری

کلیدواژه‌ها: شیعیان، الناصر لدین الله، مراکز شیعه، مناصب سیاسی شیعیان.

نقش تصوف در شکل گیری نهضت سرداران خراسان / سید محمد حسینی

کلیدواژه‌ها: تصوف، تشیع، سرداران، شیخ خلیفه، شیخ حسن جوری.

عوامل تأثیر گذار بر سیاست خارجی خلافت فاطمی / حامد قرائتی

کلیدواژه‌ها: سیاست خارجی، خلافت فاطمی، اسماعیلیان، خلفای مصر.

حجاب در عصر جاهلیت و سیر تشریح آن در اسلام / مهدی احمدی طبسی

کلیدواژه‌ها: حجاب، پوشش، جاهلیت، تشریح حجاب.

تبیین زمان شاختی سیاسی - مذهبی ری در عصر غیبت صغری و تأثیر آن در

رویکردهای مذهبی علمای امامیه / عباس میرزایی

کلیدواژه‌ها: ری، غیبت صغری، مذاهب اسلامی، علمای امامیه، عقل گرایی.

اخلاق و عرفان

معرفت اخلاقی شماره ۱

عنوان لاتین: Marifat-i Akhlaqi

ترتیب انتشار: فصلنامه- زمستان ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

مدیر مسئول: محمود فتحعلی

سرمدبیر: احمدحسین شریفی

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۲۱۱۳۶۸۵

ایمیل: nashrieh@qabas.net

عناوین مقالات:

بحران اخلاق مدرن و چرخش ارسطویی مک اینتایر / سید محسن علوی پور

کلیدواژه‌ها: اخلاق، فضیلت، غایت، خیر، حق، جماعت‌گرایی، مدرنیته، لیبرالیسم.

نظریه اخلاق مبتنی بر نیازها / محمدرضا حاتمی - محمدعلی شمالی

کلیدواژه‌ها: نیاز، انواع نیاز، نظریه‌های روان‌شناختی، اخلاق مبتنی بر نیازها.

مبانی و شیوه‌های تربیت اخلاقی در قرآن کریم از دیدگاه علامه طباطبائی

زینب کبیری - حسن معلمی

کلیدواژه‌ها: تربیت، توحید، تربیت اخلاقی، مبانی اخلاق، شیوه‌های اخلاقی.

اثربخشی رعایت آموزه‌های اخلاق اسلامی در کارآمدی خانواده

محمد مهدی صفورایی پاریزی

کلیدواژه‌ها: اخلاق اسلامی، کارآمدی، خانواده، اثربخشی، خانواده، مثبت‌اندیشی.

بایسته‌های اخلاقی همسران و نقش آن در تربیت فرزندان

علی احمد پناهی - احمدحسین شریفی

کلیدواژه‌ها: اخلاق، محبت، دیدگاه اسلامی، یادگیری مشاهده‌ای، آموزه‌های روان‌شناختی.

بررسی تطبیقی اخلاق کشاورزی در اسلام و غرب / علی رضائی - سید محمود نبویان

کلیدواژه‌ها: اخلاق، اخلاق کاربردی، اخلاق کشاورزی، کشاورزی صنعتی.

دیدگاه برنامه درسی اخلاق مدار با تکیه بر پرورش منش

ابراهیم میرشاه جعفری - افسانه کلباسی

کلیدواژه‌ها: تربیت اخلاقی، برنامه درسی، پرورش منش.

کلام
و
معارف عقلی

حکمت سینوی شماره ۴۱

عنوان لاتین: Avicennian Philosophy

ترتیب انتشار: دو فصلنامه - بهار/ تابستان ۸۸

رتبه: علمی - پژوهشی

صاحب امتیاز: دانشگاه امام صادق علیه السلام

مدیر مسئول: افسر بخشی کلاستانی

سرمدبیر: سید حسن سعادت مصطفوی

تماس با نشریه: ۰۲۱-۲۲۰۹۴۹۰۱

ایمیل: nashriat@isuw.ac.ir

عناوین مقالات:

قاعده الواحد و نظام علی از دیدگاه ابن سینا و محقق طوسی / سید محسن علوی پور

کلیدواژه‌ها: قاعده الواحد، نظام علی، مبدأ تعالی، ابن سینا، فخر رازی، محقق طوسی.

روش طبیعت‌شناسی ابن سینا / دکتر فاطمه سلیمانی

کلیدواژه‌ها: طبیعت‌شناسی، ابن سینا، استقراء، ادراک حسی، روش تجربی.

گزاره‌های شرطی در منطق سینوی و جدید / دکتر رضا محمدزاده

کلیدواژه‌ها: گزاره، شرطی، حملی، گزاره مرکب، فصلی، عطفی، منطق سینوی، منطق جدید.

اداراکات باطنی سینوی در رساله‌های رمزی سهروردی / دکتر نادیا مقتونی

کلیدواژه‌ها: ابن سینا، سهروردی، ادراک باطنی، رساله رمزی، حواس ظاهری و باطنی.

ارادی بودن تعقل در پرتو نظریه عقل فعال نزد فارابی و ابن سینا

دکتر جلیله علم‌الهدی

کلیدواژه‌ها: تعقل، عقل فعال، مکانیسم طبیعی، اشراق الهی، فارابی، ابن سینا، اراده.

اندیشه‌های اشراقی ابن سینا / دکتر مرضیه صادقی

کلیدواژه‌ها: انسان، قوس صعود، مراحل سیر و سلوک، مقامات عرفانی، وصول.

محرک نامتحرک بر اساس کتاب لامبدا با تکیه بر تفاسیر ثامسطیوس، ابن

سینا، ابن رشد و آکوئیناس / لیلا کیان‌خواه

کلیدواژه‌ها: محرک نامتحرک، لامبدا، ارسطو، ثامسطیوس، ابن سینا، ابن رشد، آکوئیناس.

خردنامه صدر شماره ۵۷

عنوان لاتین: kheradnameh-ye sadra

ترتیب انتشار: فصلنامه - پاییز ۸۸

رتبه: علمی - پژوهشی

صاحب امتیاز و مدیر مسئول:

سید محمد خامنه‌ای

سر دبیر: -

تماس با نشریه: ۰۲۱-۸۸۱۵۳۳۱۰

ایمیل: mullasadra@dpimail.net

عناوین مقالات:

تأثیر فلسفه نور و اشراق بر تأملات سیاسی سهروردی / دکتر قاسم پورحسن

کلیدواژه‌ها: فلسفه اشراق، آیین سیاسی، امر الهی، اندیشه شیعی، تفکر ایرانی.

قاعده الواحد در بوته نقد / دکتر علی ارشد ریاحی، خدیجه قاسمی مقدم

بازخوانی نظریه فطرت ادراکی ابن سینا / دکتر مسعود امید

کلیدواژه‌ها: قاعده الواحد، صدور، صادر نخست، حیثیت.

طبقه‌بندی علوم از دیدگاه صدر المتألهین و امام خمینی (ره) / دکتر نجف لکزایی

کلیدواژه‌ها: علوم نافع و غیر نافع، علوم دنیوی، نقشه علمی ایران.

کثرت نوعی انسان از منظر ملاصدرا / دکتر نصرالله حکمت - عبدالله صلواتی

کلیدواژه‌ها: وحدت نوعی، کثرت نوعی، حرکت وجودی، اتحاد عاقل و معقول.

راز گلشن راز / دکتر قاسم کاکایی

کلیدواژه‌ها: تجربه عرفانی، پارادوکس، وحدت وجود، تجربه و تعبیر، راز و رمز.

افلوپین و نظریه وحدت وجود / دکتر زکریا بهارنژاد

کلیدواژه‌ها: وحدت وجود، وحدت شهود، اقوم، وجود، فیضان، وحدت.

ذهن شماره ۳۵-۳۴

عنوان لاتین: Zehn

ترتیب انتشار: فصلنامه-تابستان/پاییز ۸۷

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

مدیر مسئول: علی اکبر رشاد

سرمدبیر: علیرضا قائمی نیا

تماس با نشریه: ۰۲۱-۸۸۷۳۵۴۱۷

ایمیل: Zehn@islamic-iiict.org

عناوین مقالات:

ارزش شناخت در فلسفه ملاصدرا / دکتر مرتضی میرباقری - رضا صفری کندسری

کلیدواژه‌ها: علم، کاشفیت، حقیقت علم، مراتب علم، ادراک حسی و خیالی، عقل فعال.

بازخوانی نقد معرفت‌شناسی کانت از دیدگاه استاد مطهری / مسعود امید

کلیدواژه‌ها: نقد معرفت‌شناسی کانت، نقد نظام‌مند مطهری و نقد در حوزه حصول.

تبیین علمی و تبیین دینی - اسطوره‌ای / حمید(نیما) قاسمی

کلیدواژه‌ها: تبیین، علیت علمی، علیت اسطوره‌ای، اراده آزاد و امر تصادفی.

علم و دین / ابوالفضل حقیری

کلیدواژه‌ها: علم، دین، تعامل علم و دین و قانون.

«حیث التفاتی» چیست و چرا مهم است؟ / احمد امامی (ترجمه)

کلیدواژه‌ها: حیث التفاتی، پدیدارشناسی، پدیدار، تنگنای شخصی و دکارتی.

پسوخه در برابر ذهن / محمدرضا طهماسبی (ترجمه)

کلیدواژه‌ها: پسوخه، ذهن، آگاهی، روانشناسی و کارکردگرایی.

تراکتاتوس ویتگنشتاین / ابوالفضل حقیری (ترجمه)

کلیدواژه‌ها: ویتگنشتاین، تراکتاتوس، گزاره، گزاره بن‌پاری، صدق و کذب.

مقدمه‌ای بر معرفت‌شناسی در فلسفه اسلامی / شمس اینانی - قدرت‌الله قربانی

کلیدواژه‌ها: صور غیرمادی، کلیات، تصور، تصدیق، برهان، اشراق، بدیهی و نظری.

سفير شماره ۱۱

عنوان لاتین: safir

ترتیب انتشار: فصلنامه - پاییز ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: جامعه المصطفی العالمیه

مدیر مسئول: محمدحسین مهدوی مهر

سر دبیر: حسن اخلاقی امیری

تماس با نشریه: ۰۵۱۱-۲۲۳۳۲۲۸

عناوین مقالات:

معرفی «تهافت الفلاسفه» غزالی و «نقدی بر تهافت الفلاسفه» سید جلال الدین

آشتیانی و سیری کوتاه در اندیشه‌های آنان / حمید حسین نژاد محمدآبادی

کلیدواژه‌ها: تهافت الفلاسفه، غزال، سید جلال الدین آشتیانی، قدم عالم، حشر اجساد، علم خدا.

تأثیر اصالت وجود در معرفت‌شناسی / احمد شه‌گلی

کلیدواژه‌ها: اصالت وجود، معرفت‌شناسی، اتحاد عاقل و معقول، مقولات اولی و ثانی

متکلم نابغه (میرحامد حسین موسوی هندی) / سید سبط حیدر زیدی

نقد نظریه انتخاب درباره امامت و رهبری / ابراهیم کوثری

کلیدواژه‌ها: امامت، رهبری، انتخاب، نظریه مردم.

تأملی بر قوت و ضعف سید جمال الدین / دکتر سید حسن حسینی (اخلاق)

اسماعیلیه / محمدعلی رحیمی (عبدالی)

حاجت‌طلبی از غیر خداوند در بوت‌های بررسی و نقد / سید عبدالرحمن رسولی

کلیدواژه‌ها: توحید، شرک، رب، اله، حاجت‌طلبی، دعا، وهابیت.

کلام اسلامی / حسین داد فاضلی

کتاب نقد شماره ۴۸-۴۷

عنوان لاتین: Ketab-e naqd

ترتیب انتشار: فصلنامه-تابستان/پاییز ۸۷

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

مدیر مسئول: -

سرمدبیر: محمджواد رودگر

تماس با نشریه: ۰۲۱-۸۸۷۳۵۴۱۷

پایگاه: www.ketab-e-naghd.org

عناوین مقالات:

سیطره مجاز در ساحت هویت تاریخی / علی اکبر رشاد

رابطه مرید و مراد در ترازوی نقد / محمджواد رودگر

کلیدواژه‌ها: مرید و مراد، استاد سلوکی، شریعت‌گرایی، حضرت موسی (ع) و حضرت خضر (ع).

آداب و اخلاق سلوک صادقین / رمضان علی تبار فیروزجانی

کلیدواژه‌ها: اخلاق، آداب عرفان، سیر و سلوک، کشف و شهود.

روش آزمون صدق و کشف و شهود عرفانی / حمیدرضا شاکرین

کلیدواژه‌ها: کشف، شهود، تجربه دینی، تجربه عرفانی، صدق.

عرفان، شریعت و فقه / حسین روحانی نژاد

کلیدواژه‌ها: ارباب معرفت، عرفان، فقه، شریعت، شارع، فقیهان، محبت.

تجلی عرفان صادق در مصباح الشریعه / سید قوام‌الدین حسینی سیاهکل رودی

کلیدواژه‌ها: عرفان، سلوک، عبودیت، شریعت، طریقت، ریاضت، ذکر، مراقبت.

سراب سلوک در عرفان‌های کاذب / نرگس فلاحی

کلیدواژه‌ها: عرفان اسلامی، عرفان‌های کاذب، سیر و سلوک.

مؤلفه‌ها و شاخصه‌های عرفان سکولار / سید شهاب‌الدین حسینی

کلیدواژه‌ها: عرفان، سکولار، تناسخ، نفی ذهن و عقلانیت.

روایت روشنفکرانه «معنویت‌گرایی» / بهزاد حمیدیه

عرفان شریعت‌گرا و شریعت‌گریز / علی‌یار حسینی

کلیدواژه‌ها: شریعت، عرفان عملی، طریقت، حقیقت، عقلانیت، اعتدال، ریاضت.

آسیب‌شناسی تصوف با تأکید بر فرقه اویسیه / سید صادق اویسی

کلیدواژه‌ها: تصوف، اهل بیت علیهم السلام، اویس قرن، فرقه اویسیه.

اشو؛ شولای شبست / هادی و کیلی

کلیدواژه‌ها: اشو، تناسخ، مراقبه، عقل‌گریزی، شریعت‌گریزی، هرج و مرج جنسی.

گذری بر آیین اکنکار / پروین کاظم‌زاده

کلیدواژه‌ها: عرفان سکولار، تناسخ، نظام خدایان، جهان‌های اک، اساتید اک.

راه و رسم سلوک / گفتگو با آیت‌الله عراقچی همدانی

کلام اسلامی شماره ۷۲

عنوان لاتین: Kalam Islami

ترتیب انتشار: فصلنامه - زمستان ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز و مدیر مسئول:

جعفر سبحانی

سر دبیر:

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۳۹۲۵۱۵۲

عناوین مقالات:

تبرک / آیت الله جعفر سبحانی

اسباب و انگیزه‌های بحث تجربه دینی در الهیات مسیحی / علی ربانی گلپایگانی

جاودانگی شریعت اسلام از منظر عقل / محمد علی ایزدی

بررسی عصمت امام از دیدگاه شیخ مفید / محمد حسین فاریاب

جایگاه بحث و وجوب ایمان به ملائکه در کتب متکلمان مسلمان / سیده طاهره موسوی

نقدی بر رویکرد برخی روشنفکران دینی به وحی و قرآن کریم

دکتر جواد علاءالمحدثین

معارف عقلی شماره ۱۳

عنوان لاتین: Maaref-e Aqli

ترتیب انتشار: فصلنامه - بهار ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: غلامرضا فیاضی

مدیر مسئول: احمد ابوترابی

سر دبیر: محمد فنایی اشکوری

تماس با نشریه: ۲۵۱-۲۱۱۳۷۲۰

ایمیل: maaref@qabas.net

عناوین مقالات:

چیستی حمل ذاتی اولی و حمل شایع صناعی / احمد ابوترابی

کلیدواژه‌ها: حمل ذاتی، حمل شایع صناعی، تحلیلی، ترکیبی، بدیهی، حمل الشیء علی نفسه.

روشی جدید در استنتاج صوری با کمترین قاعده / عسکری سلیمانی امیری

کلیدواژه‌ها: استدلال مباشر، عکس مستوی، نقض محمول، عکس نقیض، نقض تام، حد وسط.

تبیین وجه صدق اولیات / عباس عارفی

کلیدواژه‌ها: اولیات، صدق اولیات، نظریه کلاسیک، نظریه نوین، ارجاع به علم حضوری.

ابهام‌زدایی از قضایای حقیقیه، خارجیه، مدولیه و سالبه المحمول

اسدالله فلاحی

کلیدواژه‌ها: منطق قدیم و جدید، منطق وجهی، وجود، قضیه، حقیقیه، قضیه خارجیه.

تبیین جایگاه عقدالوضع در منطق / محمدرضا محمدعلی‌زاده

کلیدواژه‌ها: عقدالوضع، فعلیت، امکان، فارابی، ابن سینا، قطب رازی، شیخ اشراق، صدرالمآلهین.

بازنگری در نقدها و نوآوری‌های منطقی سهروردی در حکمة الاشراق

محمدباقر ملکیان

کلیدواژه‌ها: حد، قضیه موجهه، قضیه ضروریه، قضیه سالبه، قضیه معدوله، ضرب، شکل

درنگ در تعریفی دیگر از قضیه خارجیه و حقیقت و دستاورد آن / ابراهیم نوئی

کلیدواژه‌ها: قضیه خارجیه، قضیه حقیقیه، محقق نائینی، محقق سبزواری، قیاس، دور.

معرفت فلسفی شماره ۲۵

عنوان لاتین: Marifat-i Falsafi

ترتیب انتشار: فصلنامه - پاییز ۸۸

رتبه: علمی - پژوهشی

صاحب امتیاز: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

مدیر مسئول: علی مصباح

سرمدبیر: رضا اکبریان

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۲۹۳۶۰۰۸

ایمیل: marifat@qabas.net

عناوین مقالات:

چگونگی ترکیب ماده و صورت از نگاه صدرالمتهین

مرتضی رضایی - عبدالرسول عبودیت

کلیدواژه‌ها: ماده، صورت، ترکیب انضمامی و اتحادی، صدرالمتهین، شیخ اشراق

معقول ثانی فلسفی در فلسفه مشایی - اشراقی (از خواجه نصیر تا میرداماد)

زهره شریف - محسن جوادی

کلیدواژه‌ها: معقولات اولی و ثانی، معقول ثانی فلسفی، خواجه نصیرالدین طوسی، میرداماد.

تشابه تجربه‌های عرفانی و توجیه عقلانی وحدت وجود از نظر ملاصدرا و

استیسی / محمد سربخشی - محمد فنایی اشکوری

کلیدواژه‌ها: تجربه عرفانی، وحدت وجود، عرفان اسلامی، عرفان هندی، و مسیحی، تجلی.

واژه‌شناسی «جسمانیت» در نظریه جسمانیة الحدوث و روحانیة البقا

بودن نفس / هادی موسوی، مهدی علی‌پور

کلیدواژه‌ها: حدوث نفس، حدوث جسمانی، روحانیة البقاء جسمانی، ملاصدرا.

چیستی متافیزیک / مسعود امید

کلیدواژه‌ها: متافیزیک، چیستی متافیزیک، اوصاف متافیزیک، الگوی کلی دستگاه‌های متافیزیکی.

تأملی بر هستی در اندیشه شهرزوری و کانت / سیدمحمدفنائیان - احمدعلی اکبر مسگری

کلیدواژه‌ها: مابعدالطبیعی، هستی، محمول منطقی، کانت، شهرزوری.

«سلب لزوم» و «لزوم سلب» در شرطی سالبه کلیه / اسدالله فلاحی

کلیدواژه‌ها: سلب لزوم، لزوم سلب، سالبه کلیه، ابن سینا، خواجه نصیر، قطب‌الدین رازی.

نامه حکمت شماره ۱۳

عنوان لاتین: Namah-i Hikmat

ترتیب انتشار: دو فصلنامه- بهار/ تابستان ۸۸

رتبه: علمی- پژوهشی

صاحب امتیاز: دانشگاه امام صادق علیه السلام

مدیر مسئول: -

سرمدبیر: رضا اکبری

تماس با نشریه: ۰۲۱-۸۸۰۹۴۰۰۱

ایمیل: rcn@isu.ac.ir

عناوین مقالات:

پل هورویچ، تئوری حداقلی صدق و مسئله‌ی واقع‌گرایی علمی

هومن محمد قربانیان - دکتر سید محمدعلی حجتی

کلیدواژه‌ها: تئوری‌های صدق، تئوری حداقلی صدق، واقع‌گرایی علمی، ضد واقع‌گرایی علمی.

زمینه‌گرایی معرفتی و سمانتیک جملات معرفتی / دکتر احمدرضا همتی مقدم

کلیدواژه‌ها: زمینه‌گرایی معرفتی، سمانتیک جملات معرفتی، جملات معرفتی، اظهار.

بررسی و نقد نظریه‌ی حداقلی صدق / مصطفی مهاجری

کلیدواژه‌ها: نظریه حداقلی صدق، پول هورویچ، حداقل‌گرایی، نظریه انقباضی صدق.

برون‌گرایی معنایی؛ راهی برای ردّ تز قیاس‌ناپذیری / هاشم مروارید

کلیدواژه‌ها: قیاس‌ناپذیری، انقلاب علمی، نظریه بافتی معنا، تز تغییر معنا.

بررسی انتقادی نظریه‌ی علی ارجاع اونز در باب نامه‌های خاص / امید کریم‌زاده

کلیدواژه‌ها: نظریه نامه‌های اونز، نظریه‌های علی ارجاع، نام خاص، مرجع، دلالت‌گوینده.

دیدگاه میلی، گزارش‌های گرایش‌های گزاره‌ای و معناشناسی ربطی / ساجد طیبی

کلیدواژه‌ها: معناشناسی نامه‌های خاص، دیدگاه میلی، معناشناسی ربطی، پازل فرگه.

دلالت بدون مدلول در اسامی خاص / محسن زمانی

کلیدواژه‌ها: نام خاص، نام تهی، منطق آزاد، تعمیم ناخواسته.

ادیان و مذاہب

اندیشه تقریب شماره ۲۰

عنوان لاتین: Andisheh-e-taqrib

ترتیب انتشار: فصلنامه - پاییز ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی

مدیر مسئول: علی اصغر اوحدی

سرمدبیر: شورای سردبیری

تماس با نشریه: ۰۲۱-۸۸۸۲۵۳۲

ایمیل: andisheh@taghrib.org

عناوین مقالات:

اکلیت‌های مسلمان در آفریقا؛ وضع موجود - پیشنهادها / آیت‌الله محمدعلی تسخیری

کلیدواژه‌ها: اکلیت‌های مسلمان، قاره آفریقا، مسیحیت، اختلافات قومی و مذهبی.

چالش‌های وحدت و راهبرد رویارویی / دکتر محمدعبود

کلیدواژه‌ها: اسلام، وحدت، کلمه توحید، شریعت، امت، موانع تقریب و وحدت.

عدل گستری و ستم‌ستیزی در قرآن کریم / سید منذر حکیم

کلیدواژه‌ها: عدل، قسط، حق، صراط مستقیم، قوام، ظلم، بغی، طغیان.

آرماگدون و مسیحیت صهیونیستی / حسین سیاح

کلیدواژه‌ها: موعود، آرماگدون، مسیحیان صهیونیست، بنیادگرایی.

بررسی روایات و آرای بزرگان شیعه و اهل سنت درباره شفاعت / علی‌اشرف کرمی

کلیدواژه‌ها: اهل سنت، شیعه، شفاعت، روایت، پیامبر اسلام، وهابیت.

اندیشه تقریب و امنیت جهان اسلام با تأکید بر اندیشه امام خمینی (ره)

حکیمه عزیزاللهی

کلیدواژه‌ها: تقریب، امنیت، جهان اسلام.

شیعه‌شناسی شماره ۲۶

عنوان لاتین: shiite studies

ترتیب انتشار: فصلنامه - تابستان ۸۸

رتبه: علمی - پژوهشی

صاحب امتیاز: مؤسسه شیعه‌شناسی

مدیر مسئول: محمود تقی‌زاده داوری

سرمدبیر: سیدرضا مودب

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۲۸۰۴۶۳۶

ایمیل: shiitestudies@shistu.org

عناوین مقالات:

طرح هلال شیعی؛ اهداف و پیامدها/ دکتر حسین پوراحمدی - جمال جمالی

کلیدواژه‌ها: ایران، طرح هلال شیعی، طرح خاورمیانه بزرگ، امریکا، اسرائیل، عربستان.

تحلیلی بر قیام‌های علویان در دوران امام رضا علیه‌السلام و ارتباط آن با

ولایت‌عهدی / دکتر نعمت‌الله صفری فروشانی

کلیدواژه‌ها: امام رضا(ع)، انشعابات درون شیعی، قیام‌های علویان، ابن طباطبای، ابوالسرایا.

چگونگی تغییر مذهب مردم گیلان از تشیع زیدی به تشیع دوازده‌امامی در

عصر صفوی / دکتر عباس پناهی

کلیدواژه‌ها: گیلان، آل کیا، صفویه، زیدیه، تشیع امامی.

تأملی در نظریه «تطور امامت در اندیشه شیعی» / دکتر سیدرضامودب - محمدحسن احمدی

کلیدواژه‌ها: امامت، شیعه، امام، تشیع.

تفسیر علمی قرآن از دیدگاه مفسران شیعه / دکتر محمدعلی رضایی اصفهانی

کلیدواژه‌ها: قرآن، تفسیر، علم، شیعه.

هم‌گرایی و واگرایی در اندیشه سیاسی امامیه و حنابله در بغداد دوره آل بویه

دکتر محمدرضا بارانی - دکتر محمدعلی چلونگر

کلیدواژه‌ها: تعامل، تعامل‌گرایی، واگرایی، امامیه، حنابله، آل بویه و بغداد.

بازخوانی لقب «شیعه جعفری» در بستر تاریخ حدیث / دکتر پرویز رستگار

کلیدواژه‌ها: امام صادق(ع)، شیعه جعفری، تشیع، تاریخ حدیث، حدیث مسند، حدیث مرسل.

طلوع نور شماره ۲۸

عنوان لاتین: Tolu Noor

ترتیب انتشار: فصلنامه - تابستان ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: مجتمع آموزش عالی امام خمینی (ه)

مدیر مسئول: سید سجاد هاشمیان

سرمدبیر: یعقوب علی برجی

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۷۷۲۰۹۱۳

ایمیل: toluenoor@miu.ac.ir

عناوین مقالات:

فرقه‌های درون شیعی دوران امامت امام رضا علیه السلام / نعمت الله صفری فروشانی

کلیدواژه‌ها: امام رضا(ع)، انشعابات درون شیعی، فطحیه، واقفیه.

تأمل در کتاب عاشورا پژوهشی / سید محمد نجفی یزدی

کلیدواژه‌ها: عاشورا، تحریف، مسلم بن عقیل، عطش.

تأملی بر نظریه «نزول دفعی قرآن» با تکیه بر دیدگاه مشهور قرآن پژوهان فریقین

خیرالله فیض الله اف

کلیدواژه‌ها: قرآن، نزول دفعی و تدریجی، نزول لفظی و تلفظی، نزول مجرده و معنایی، فریقین.

پیامبری در اندیشه قاضی عضدالدین ایجی / سید محمدمهدی افضلی

کلیدواژه‌ها: نبی، رسول، نبوت، عصمت، معجزه، اعجاز قرآن، صرفه.

بر خورد دوگانه با رویان اهل بیت علیهم السلام (وارونه‌نگری) / محمد اصغری نژاد

کلیدواژه‌ها: اهل بیت(ع)، اهل سنت، رویان فضایل اهل بیت(ع)، ناصبی‌ها.

بررسی تطبیقی رابطه عقل و وحی از دیدگاه علامه طباطبائی و مکتب تفکیک

نعیمه بیدگلی کاشانی

کلیدواژه‌ها: عقل، وحی، علامه طباطبائی، مکتب تفکیک.

شفاعت (مقایسه دیدگاه ابن تیمیه در مجموعه فتاوا و ملاصدرا در تفسیر آیه الکرسی)

فاطمه راستی کردار

کلیدواژه‌ها: شفاعت، توحید، عقل، نقل، حکمت متعالیه، ملاصدرا، ابن تیمیه.

طلوع نور شماره ۲۹

عنوان لاتین: Tolue Noor

ترتیب انتشار: فصلنامه - پاییز ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: مجتمع آموزش عالی امام خمینی (ع)

مدیر مسئول: سید سجاد هاشمیان

سر دبیر: یعقوب علی برجی

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۷۷۲۰۹۱۳

ایمیل: toluenoor@miu.ac.ir

عناوین مقالات:

طواف و محدوده آن از نگاه فقیهان مسلمان / محمد زروندی رحمانی

کلیدواژه‌ها: طواف، مقام ابراهیم، مطاف، فقیهان اهل سنت، فقیهان شیعه.

الحلال و الحرام من الأطعمة و الأشربة عند الفریقین / یعقوب علی برجی

کلیدواژه‌ها: الأطعمة، الأشربة، الحيوان المائی، الحيوان البری.

محسن بن علی / محمد الله اکبری

کلیدواژه‌ها: محسن، ولادت، وفات، سقط، روایات.

رویکرد امامیه و حنابله در بغداد دوره آل بویه در زمینه توحید، کتاب و سنت

محمد رضا بارانی

کلیدواژه‌ها: باور کلامی، هم‌گرایی، واگرایی، امامیه، حنابله، آل بویه و بغداد، توحید، کتاب.

تفسیر عرفانی آموزه امامت در اندیشه شیعی / سید محمد مهدی افضلی

کلیدواژه‌ها: انسان کامل، نبوت، رسالت، ولایت، امامت، تشیع، تصوف.

عیسی از دیدگاه اناجیل، نامه‌های پولس و روایات اهل بیت / صالح عمر عروج

کلیدواژه‌ها: مسیح، اناجیل اربعه، عروج مسیح، رسائل پولس.

اندیشه‌های حسن بن فرحان مالکی درباره صحابه / سید محمد حیدر نقوی

کلیدواژه‌ها: اهل بیت، صحابی، مهاجرین، انصار، تابعین، طلقاء، غلو، شیعه، اهل سنت.

علوم تربیتی

و

اجتماعی

اسلام و پژوهش‌های تربیتی شماره ۲

عنوان لاتین:

Islam & Educational Researches

ترتیب انتشار: دو فصلنامه/ پاییز- زمستان ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

مدیر مسئول: علیرضا اعرافی

سرمدبیر: محمدجواد زارعان

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۲۱۱۳۶۷۰

ایمیل: ier@qabas.net

عناوین مقالات:

پست مدرنیسم و دلالت‌های آن در تربیت دینی / هادی پورشافی - ناهید آرین

کلیدواژه‌ها: تربیت دینی، مدرنیته، پست مدرنیسم، کثرت گرایی، نسبی گرایی.

بررسی تطبیقی تربیت دینی در اسلام و مسیحیت / سید حمیدرضا علوی

کلیدواژه‌ها: اسلام، مسیحیت، تربیت دینی، ابزارهای شناخت، محتوای درسی.

«تلقین»؛ چالش فرا روی تربیت دینی / محمدحسین حیدری - حسن علی نصر بختیاری

کلیدواژه‌ها: تربیت، تلقین، تربیت دینی.

پایه‌های روان شناختی تربیت دینی / سید احمد رهنمایی

کلیدواژه‌ها: تربیت دینی، امور فطری، انسان شناسی، احساسات، گرایش‌ها، غرایز.

توصیف و ارزیابی رویکرد شناختی رشد دینی / محمود نودری

کلیدواژه‌ها: رشد دینی، رویکردشناختی، مراحل رشد دینی، آموزش دین، تفکر سحری.

اصول تربیت دینی از منظر آیات و روایات / علی‌اکبر زهره کاشانی

کلیدواژه‌ها: تربیت دینی، اصول تربیتی، اهل بیت(ع)، نظام تعلیم و تربیت.

تعلیم و تربیت و دنیای ناشناخته‌ی دینی کودکان / ناصر باهنر

کلیدواژه‌ها: تعلیم و تربیت، دین، روان‌شناسی، کودک.

تربیت اسلامی شماره ۸

عنوان لاتین: Islamic Education

ترتیب انتشار: دو فصلنامه/بهار-تابستان ۸۸

رتبه: علمی- پژوهشی

صاحب امتیاز: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

مدیر مسئول: علیرضا اعرافی

سردبیر: محمدجعفر پاکسرشت

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۲۹۳۶۶۷۰

ایمیل: islamicedu@rihu.ac.ir

عناوین مقالات:

رویکرد جامع و محدود نسبت به دین و تأثیر آن بر دانش تعلیم و تربیت

سید رضا حسینی

کلیدواژه‌ها: رویکرد جامع و محدود نسبت به دین، دانش تعلیم و تربیت

سازواری و ناسازواری‌های تلقین در تربیت دینی

علی قاسم‌پور دهقانی - دکتر سید ابراهیم جعفری

کلیدواژه‌ها: تلقین، تربیت دینی، آموزش عقلانی، سازواری و ناسازواری.

تاریخ حوزه علمیه قم از تأسیس تا سده چهارم (تحلیلی بر زمینه‌ها و عوامل)

علی‌اکبر زهره کاشانی

کلیدواژه‌ها: آموزش دینی، تاریخ آموزش و پرورش، حوزه علمیه قم، تاریخ قم، اشعریان.

بررسی فلسفه و قلمرو حجاب در اسلام و آثار تربیتی آن

مریم عظیمیان - دکتر سعید بهشتی

کلیدواژه‌ها: حجاب، ارکان حجاب، ابعاد حجاب، آثار حجاب، تعلیم و تربیت اسلامی.

بررسی ارزش‌یابی برنامه درسی قرآن پایه چهارم ابتدایی / زهرا شعبانی

کلیدواژه‌ها: برنامه درسی، اهداف، محتوا، روش‌های آموزش، ارزش‌یابی پیشرفت تحصیلی.

مقدمه‌ای بر مفروضات و جایگاه کشف و الهام در فرایند یادگیری از

دیدگاه عالمان اسلامی

دکتر سیدمحمدرضا تقوی - دکتر سید علی‌اکبر حسینی - دکتر سیدحسین سلیمی - دکتر جواد ملازاده

کلیدواژه‌ها: علم معرفتی، کشف و شهود، الهام و علم لدنی، عالمان اسلامی، مدل یادگیری.

عوامل تربیتی در مسیر کمال وجودی انسان از منظر نهج البلاغه

سید حسین هاشمی اردکانی

کلیدواژه‌ها: تربیت، نهج البلاغه، عوامل زمینه‌ساز کمال.

روان شناسی و دین شماره ۶

عنوان لاتین: Psychology & Religion

ترتیب انتشار: فصلنامه/ تابستان ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

مدیر مسئول: محمدمناصر سقایی بی‌ریا

سرمدبیر: محمدرضا احمدی

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۲۱۱۳۶۸۵

ایمیل: psyrm@gabas.net

عناوین مقالات:

شکل‌گیری شخصیت، تأمین بهداشت روان و... / رحیم ناروئی نصرتی - محمود منصور
کلیدواژه‌ها: ایمان آوردن، عمل کردن، انکار باورهای پایه، اجتناب.

رابطه عوامل شخصیت و خودشیفتگی بیمارگون با جهت‌گیری دینی

محمدرضا جهانگیرزاده - نیما قربانی

کلیدواژه‌ها: عوامل شخصیتی، جهت‌گیری دینی، نارسیسزم، شخصیت، خودشیفتگی، بیمارگون.

اثربخشی درمان یکپارچه توحیدی بر مؤلفه‌های شخصیت و بالینی

مهدی هادی - مسعود جان‌بزرگی

کلیدواژه‌ها: درمان یکپارچه توحیدی، مؤلفه‌های روان‌درمانی یکپارچه، توحید معنویت.

بررسی نقش هوش هیجانی و مؤلفه‌های آن در رضایت‌مندی زناشویی و

مقایسه آن با متغیرهای جمعیت‌شناختی / اسیدمجتبی حسینی سده - علی فتحی آشتیانی

کلیدواژه‌ها: هوش هیجانی، خودکنترلی، هوشیاری اجتماعی، رضایت‌مندی زناشویی.

بررسی رابطه هدف در زندگی با عوامل جمعیت‌شناختی (با تکیه بر اسلام)

محمدحسین قدیری - مسعود جان‌بزرگی

کلیدواژه‌ها: آزمون، هدفمندی زندگی، اسلام.

بررسی رابطه بین تصور از خدا و سلامت روان در دانشجویان دختر و پسر

دانشگاه‌های پیام نور و آزاد اسلامی شهر میناب / اقبال زارعی

کلیدواژه‌ها: تصور از خدا، سلامت روان، دانشجویان روان‌شناسی و بهداشت روان.

مقایسه نگرشی مذهبی و سلامت روانی دانشجویان دختر و پسر دانشگاه آزاد

اسلامی واحد بهبهان / کبری کاظمیان مقدم - مهناز مهرابی زاده هنرمند

کلیدواژه‌ها: نگرش مذهبی، سلامت روانی، تفاوت‌های جنسیتی.

بهزیستی از دیدگاه دین و روان‌شناسی / امین صالحی (ترجمه) مهدی عباسی (نقد)

کلیدواژه‌ها: روان‌شناسی دین، دینداری، معنویت، بهزیستی، سلامت روانی.

روان‌شناسی و دین شماره ۷

عنوان لاتین: Psychology & Religion

ترتیب انتشار: فصلنامه/ پاییز ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

مدیر مسئول: محمدناصر سقایی بی‌ریا

سرمدبیز: محمدرضا احمدی

تماس با نشریه: ۲۵۱-۲۱۱۳۶۸۵

ایمیل: psyrm@qabas.net

عناوین مقالات:

بررسی رابطه بین شادکامی اسلامی و شادکامی روان‌شناختی در دانشجویان

دانشگاه قم / کاظم علی محمدی - مسعود آذربایجانی

کلیدواژه‌ها: اسلام، سنجش، شادکامی، شادکامی اسلامی، شادکامی فوردایس.

بررسی رابطه بین خوش‌بینی سرشتی و خوش‌بینی از دیدگاه اسلام با

رضایت‌مندی از زندگی / نجیب‌الله نوری - ناصر سقایی بی‌ریا

کلیدواژه‌ها: خوش‌بینی سرشتی، رضایت از زندگی، خوش‌بینی در منابع اسلامی، بهزیستی فاعلی.

تأثیر درمانگری اسلامی بر اختلال برونی‌سازی شده در کودکان و نوجوانان

رضا مهبکام - پریخ دادستان

کلیدواژه‌ها: اختلال‌های درونی‌سازی شده و برونی‌سازی شده. مداخله اسلامی - روان‌شناختی.

بررسی میزان اثربخشی آموزش‌های روان‌شناختی مبتنی بر روایات اسلامی

در رضایت زناشویی زوجین / علی نقی فقیهی - فاطمه رفیعی مقدم

کلیدواژه‌ها: آموزش‌های روان‌شناختی، بهبود روابط زوجین، رضایت زناشویی.

بررسی رابطه دنیاگرایی و سلامت روانی / الله‌رضا اکبری - علی فتحی آشتیانی

کلیدواژه‌ها: دنیاگرایی، تجمل‌گرایی، آخرت‌گریزی، سلامت روانی، اضطراب و بی‌خوابی، افسردگی.

رابطه پایبندی به دعا و اضطراب با توجه به متغیرهای جمعیت‌شناختی در

دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد انزلی / بهمن اکبری

کلیدواژه‌ها: دعا، اضطراب.

ارزیابی روایی افزوده مقابله ذهنی در پیش‌بینی تعالی پس‌ضربه‌ای و درماندگی

در دانشجویان ایرانی / پریرسا سید موسوی - مریم وفاپی

کلیدواژه‌ها: روایی افزوده، مقابله مذهبی، تعالی پس‌ضربه‌ای و درماندگی و دانشجویان.

کلیات،
علوم اسلامی
وانسانی

پژوهش شماره ۱

عنوان لاتین: Pazhush

ترتیب انتشار: دو فصلنامه/ بهار- تابستان ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

مدیر مسئول: احمدحسین شریفی

سرمدبیر: مرتضی صانعی

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۲۱۱۳۶۸۴

ایمیل: pazhush@qabas.net

عناوین مقالات:

احتیاط؛ اصل روش شناختی دین پژوهشی / استاد مصباح یزدی

کلیدواژه‌ها: روش شناسی، دین پژوهی، علوم تجربی، علوم دینی، اصل احتیاط، یقینیات.

نگاهی به مبانی نظری روش تحقیق (در گفتگو با دکتر احد فرامرز قراملکی)

کلیدواژه‌ها: مبانی روش تحقیق، چارچوب نظری علم، جامعه‌شناسی علم، مسئله‌محوری.

روش‌شناسی ابن خلدون / سید حسین شرف‌الدین

کلیدواژه‌ها: علم عمران، تاریخ نگاری، طبایع جوامع، روابط قانونمند، واقع‌گرایی...

درآمدی بر روش‌شناسی فلسفه سیاسی / محسن رضوانی

کلیدواژه‌ها: روش شناسی، فلسفه سیاسی، فلسفه علم، فلسفه سیاست، نظریه سیاسی...

بررسی روش‌های مطالعه جامعه‌شناسانه دین / امان‌الله فصیحی

کلیدواژه‌ها: جامعه‌شناسی، دین، روش اثباتی و تفسیری، پارادایم، جامعه‌شناسی دین، عرفی شدن.

نگاهی به یک ترجمه / منصور نصیری

کلیدواژه‌ها: تمدن، گفتگوی تمدن‌ها، شرایط وارد شدن در گفت و گو، موانع گفت و گو...

اصول و مبانی مقایسه تطبیقی بین ترجمه‌ای... / محمدجواد توکلی

کلیدواژه‌ها: مقایسه تطبیقی بین ترجمه‌ای، آمارتیا سن، محمودی، فشارکی، توسعه به مثابه آزادی

حوزه شماره ۱۵۲

عنوان لاتین: Hawzah

ترتیب انتشار: فصلنامه - تابستان ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

مدیر مسئول: سید عباس صالحی

سردبیر: شورای سردبیری

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۷۷۴۲۱۵۸

ایمیل: hoze.qom@gmail.com

عناوین مقالات:

پیام‌رسانی دینی؛ بایسته‌ها و نبایسته‌ها

گفتگو با حجت‌الاسلام و المسلمین حاج حسین انصاریان

ریشه‌های پیدایی و پایایی خرافات / محمدجواد درودگر

ضعف عقلانیت زمینه‌ساز خرافه / محمد تقی اکبرنژاد

خرافه، به دور از ساحت دین / محمدحسن ربانی

از دواج یوسف با زلیخا، حقیقت یا خرافه / محمد بهرامی

سیری در کتاب «مجالس السنیه فی مناقب مصائب العترة النبویه»

حسین عباسی

رسالة الثقلين شماره ٦٢

عنوان لاتين: Risalatuth-thaqalayn

ترتيب انتشار: فصلنامه - پاييز ٨٧

رتبه: ندارد

صاحب امتياز: مجمع جهاني اهلييت عليهم السلام

مدير مسئول: محمدحسن اختري

سرديبير: معين دقيق

تماس با نشریه: ٠٢٥١-٢١٣١١

ايميل: info@ahl-ul-bayt.org

عناوين مقالات:

الحياة السياسية الشيعية، مقارنة في تجربة الامام الرضا عليه السلام

أ. نبيل على صالح

المباني الفقهية للمقاومة المسلحة، أسس و مبادئ و مقومات

ش. محمد مهدي آصفی

دفاع عن هشام بن الحكم، دراسة تحقيقية في الاحاديث التي اتهم

فيها بالتجسيم والتشبيه / ش. يحيى الدوخي

الامام جعفر الصادق عليه السلام اطلالة موجزة على حياته النورانية المشرقة

ش. علي محسن

الشيعية و السنة و اشكالية الحكم / د. احمد راسم النفيس

من المتهم بالاساءة الى الاسلام / أ. هلال آل فخر الدين

المشكلات الاخلاقية المنتشرة في المجتمعات الاسلامية المعاصرة

و سبل علاجها / أ. زهراء محمد مرادي

روش‌شناسی علوم انسانی شماره ۶۰
عنوان لاتین: Methodology of
Social Sciences and Humanities

ترتیب انتشار: فصلنامه - پاییز ۸۸

رتبه: علمی - پژوهشی

صاحب امتیاز: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

مدیر مسئول: علیرضا اعرافی

سرمدبیر: محمدتقی ایمان

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۲۹۳۶۶۷۰

ایمیل: method@rihu.ac.ir

عناوین مقالات:

ماهیت‌شناسی پدیده‌های اجتماعی از منظر پارادایم تأسیسی

دکتر حمیدرضا حسنی - دکتر مهدی علی‌پور

کلیدواژه‌ها: پارادایم پوزیتیویستی و تفسیری، پارادایم انتقادی و اجتهادی، عینیت، اعتبار.

آیا «الگوی توسعه ایرانی - اسلامی» دست یافتنی است؟ / دکتر علی پایا

کلیدواژه‌ها: تکنولوژی، الگوی توسعه، علم و تکنولوژی اسلامی و بومی، بن‌مایه مشترک انسانیت.

علیت‌عاملی و مشکلات آن / دکتر مهدی نسرین

کلیدواژه‌ها: اختیار، مسئولیت اخلاقی، موجبیت‌گرایی، ناموجبت‌گرایی، علیت‌رخدادی و عاملی.

روش‌شناسی مستندسازی تجربیات سیاستی (دانش ضمنی) / دکتر کیومرث اشتریان

کلیدواژه‌ها: روش‌شناسی، تکثرگرایی روشی، دانش ضمنی، سیاست‌گذاری بخش عمومی.

ناتوانی آزمون‌های آماری متعارف در ارزیابی فرضیات علی به شرط

لازم و شرط کافی / دکتر محمدرضا طالبان

کلیدواژه‌ها: شرط لازم و کافی، آزمون‌های آماری، نظریه نوع‌شناسانه، مجموعه‌سازی.

آیا آزمایش‌های فکری استدلال هستند؟ / فهیمه ابراهیمی

کلیدواژه‌ها: آزمایش فکری، یاد آزمایش فکری، استدلال، منطوق عام، استدلال استقرایی.

کوثر معارف (ویژه‌نامه همایش نظام تعلیم و

تربیت در حوزه‌های علمیه شیعه)

عنوان لاتین: Kawthar maaref

ترتیب انتشار: پاییز ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: مجتمع آموزش عالی فقه

مدیر مسئول: مصطفی محامی

سرمدبیر: سید حسن عابدیان

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۷۷۴۲۰۸۶

ایمیل: kawthar_maaref@hotmail.com

عناوین مقالات:

چشم‌اندازی بر اصلاح نظام آموزشی در حوزه‌های علمیه / سید منذر حکیم

کلیدواژه‌ها: اصلاح نظام آموزشی، حوزه، طلاب.

مکونات و اسالیب التدریس فی البحث الخارج / شیخ سلیمان رضا

کلیدواژه‌ها: الاسالیب، المکونات، الحوزه، التدریس، الاصول العلمیه.

عوامل پویایی فقه شیعه / حجت الاسلام عبدالرئوف عالمی

کلیدواژه‌ها: شیعه، فقه، پویایی، دلیل شرعی، اجتهاد.

ادوار التعلیم فی الحوزة العلمیة و مناهجه التجدیة / نبیل یعقوبی

کلیدواژه‌ها: الادوار، الحوزة العلمیة، التجدید، الدراسیة.

حوزه علمیه؛ آسیب‌ها و راهکارها / غلام محمد ضیائی

اقتصاد
و
مدیریت

مدیریت در اسلام (نخل شهداد) شماره ۱۲

عنوان لاتین: Nakhle-shahdad

ترتیب انتشار: فصلنامه/ بهار- پاییز ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز و مدیر مسئول:

سید صمصام‌الدین قوامی

سرمدبیر: سید میثم قوامی

تماس با نشریه: ۰۹۱۲۴۵۳۲۲۷۶

ایمیل: nakhle_e_shahdad@yahoo.com

عناوین مقالات:

نقش عدالت در مدیریت / سید صمصام‌الدین قوامی

مدیریت و رهبری در نهج‌البلاغه / فرهاد پناهی - دکتر علی اصغر ابن‌الرسول

کلیدواژه‌ها: مدیریت، رهبری، اسلام، نهج‌البلاغه.

قرآن و علم مدیریت / هادی الوندی

برداشته‌های مدیریتی از سوره‌العصر / هادی الوندی

علوم سیاسی

حکومت اسلامی شماره ۵۱

عنوان لاتین: Islamic Government

ترتیب انتشار: فصلنامه - بهار ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری

مدیر مسئول: محمد یزدی

سرمدبیر: صادق لاریجانی

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۷۷۴۱۳۲۵

ایمیل: mag@majlesekhobregan.ir

عناوین مقالات:

تعالی سیاسی در حکمت متعالیه / احمد بهشتی - سعید بهشتی

کلیدواژه‌ها: شریعت، سیاست، تعالی، عینیت، تبعیت، تفکیک، فقیه، حکمت متعالیه.

تعاملات عدالت و پیشرفت در آموزه‌های قرآنی / بهرام اخوان کاظمی

کلیدواژه‌ها: قرآن، عدالت، قسط، ظلم، پیشرفت، تعالی، توحید، شرک.

مفهوم «مصلحت نظام» و مرجع تشخیص آن در نظام قانون گذاری ج.ا.ا.

ابراهیم موسی زاده

کلیدواژه‌ها: مصلحت، احکام حکومتی، شورای نگهبان، مجمع تشخیص مصلحت نظام.

نشان‌واره‌های سکولاریزاسیون (عرفی شدن) / محمد جواد نوروزی

کلیدواژه‌ها: سکولاریسم، سکولاریزاسیون، باور، ساختار، رفتار.

مردم سالاری دینی در پرتو نظریه ادراکات اعتباری علامه طباطبائی

احمد رضا یزدانی مقدم

کلیدواژه‌ها: مردم سالاری دینی، ادراکات اعتباری، اعتبار ملک اجتماعی، رئالیسم تعاملی.

تبیین حق از نگاه هوفلد / محمد حسین طالبی - سید مصطفی حسینی نسب

کلیدواژه‌ها: حق، حق داشتن، تقسیم حق، حق قانونی، تکوینی و اعتباری.

فیض کاشانی و حکومت / امیر علی حسنلو

کلیدواژه‌ها: فیض کاشانی، حکومت، عصر غیبت، حکومت فقیهان، حکومت حکومت جور.

علوم سیاسی شماره ۴۷

عنوان لاتین: Political Science

ترتیب انتشار: فصلنامه - پاییز ۸۸

رتبه: علمی - ترویجی

صاحب امتیاز: دانشگاه باقرالعلوم علیه السلام

مدیر مسئول و سردبیر: احمد واعظی

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۲۹۱۰۱۰۵

ایمیل: faslnameh@yahoo.com

عناوین مقالات:

چیستی الزام سیاسی در فلسفه سیاسی اسلام / رضا خراسانی

کلیدواژه‌ها: الزام سیاسی، مشروعیت سیاسی، فلسفه سیاسی، فقه سیاسی.

فقه و نمایندگی سیاسی / بهرام دلیر

کلیدواژه‌ها: فقه، نمایندگی سیاسی، وکالت فقهی.

نقش احزاب در سیاست پس از انقلاب اسلامی / کمال اکبری

کلیدواژه‌ها: احزاب سیاسی، آنارشسیسم، قاعده‌مندی، نخبگان سیاسی.

مؤلفه‌های حقوق سیاسی در قوانین کیفری / جواد صالحی

کلیدواژه‌ها: آزادی عقیده و مذهب، آزادی بیان و مطبوعات، مشارکت مردم، قوانین کیفری.

بررسی تطبیقی قانون و حاکمیت در ساختار سیاسی اسلام و دموکراسی

شمس الله مریجی

کلیدواژه‌ها: ساختار، حکومت، سیاست، دموکراسی، قانون، حاکمیت.

آسیب‌شناسی دولت اسلامی در آراء ابوالحسن مسعودی / مرتضی یوسفی راد

کلیدواژه‌ها: دولت اسلامی، خلافت اسلامی، مروج الذهب، عدالت.

چارچوبی برای تحلیل گفتمان سیاسی در رسانه‌ها

سید علی اصغر سلطانی - محسن ناصری (مترجمان)

کلیدواژه‌ها: تحلیل گفتمان، روش‌شناسی، سیاست، گفتمان سیاسی.

نقد کتاب (سکولاریسم اسلامی) / دکتر سیدصادق حقیقت

معرفت سیاسی شماره ۲

عنوان لاتین: Political Knowledge

ترتیب انتشار: دو فصلنامه/ پاییز- زمستان ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

مدیر مسئول: محمدجواد نوروزی

سرمدبیر: منوچهر محمدی

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۲۱۱۳۶۷۱

ایمیل: politicsmag@qabas.net

عناوین مقالات:

بررسی جامع مفهوم عدالت از دیدگاه اسلام/ حمید حاجی حیدر

کلیدواژه‌ها: عدالت، عدالت شکلی و محتوایی، رقابت سیاسی، تأمین اجتماعی، حکومت قانون.

وظایف اصلی دولت دینی در عرصه‌ی فرهنگ/ علی اصغر خندان - مسلم امیری طیبی

کلیدواژه‌ها: فرهنگ، ارکان و حوزه‌های فرهنگی، اسلام، دولت دینی، مخاطب‌شناسی.

عدالت و وظایف دولت دینی/ مسعود راعی

کلیدواژه‌ها: دولت دینی، عدالت، انصاف، تلازم حق، تکلیف.

درآمدی بر وظایف دولت دینی در برابر دین و اعتقادات مردم

ابوالقاسم فتحی - محمدجواد ابوالقاسمی

کلیدواژه‌ها: دولت دینی، وظایف، دین، اعتقادات مردم.

راهبرد پیشرفت در دولت دینی و مدرنیته/ علیرضا موفق

کلیدواژه‌ها: دین، دولت دینی، مدرنیته، راهبرد، پیشرفت.

تحلیل وضعیت اقتصادی دولت جهت تحقق عدالت اقتصادی...

مصطفی سمیعی نسب

کلیدواژه‌ها: دولت، عدالت اقتصادی، اقتصاد اسلامی، الگوی ایده‌آل.

گفتمان عدالت در دولت نهم/ بهرام اخوان کاظمی

کلیدواژه‌ها: عدالت، گفتمان سازندگی و اصلاح‌طلبی، گفتمان اصول‌گرایی، تحول اقتصادی، تورم.

کتاب‌داری
و
اطلاع‌رسانی

آینه پژوهش شماره ۱۱۸

عنوان لاتین: Mirror of Research

ترتیب انتشار: دوماهنامه - مهر/ آبان ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

مدیر مسئول: محمد تقی سبحانی

سرمدبیر: محمدعلی مهدوی راد

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۷۷۴۲۱۵۲

ایمیل: ayeneh@isca.ac.ir

عناوین مقالات:

دوازده نکته درباره‌ی فیض کاشانی(ره) و آثار او / رضا استادی

آزمایش‌های وجودی در قرآن / علیرضا ذکاوتی قراگزلو

ابن عباس در تفاسیر دوره‌ی عباسیان / مرتضی کریمی‌نیا(ترجمه)

گنجی نویافته یا وهمی بر یافته / جويا جهانبخش

گامی نو و شایسته در معجم‌نگاری قرآنی / محمدعلی مهدوی راد

شرح بزرگ دیوان حافظ / احمد علیزاده

تفسیری کلامی از علامه حلی / عباسعلی مردی

هستی و چیستی در مکتب صدرایی / محمدحسین عموری

نگاهی گذرا بر «الآراء الفقهية» / محمدرضا خادمیان

کتابشناسی توصیفی شروح الکافی / رسول سعیدی‌زاده

آینه پژوهش شماره ۱۱۹

عنوان لاتین: Mirror of Research

ترتیب انتشار: دومانامه - آذر-دی ۸۸

رتبه: ندارد

صاحب امتیاز: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

مدیر مسئول: محمد تقی سبحانی

سر دبیر: محمدعلی مهدوی راد

تماس با نشریه: ۰۲۵۱-۷۷۴۲۱۵۲

ایمیل: ayeneh@isca.ac.ir

عناوین مقالات:

«ذوالقرنین»ها و بررسی واژه‌ی ذوالقرنین از دیدگاه زبان‌شناسی تاریخی

رضوان مسّاح

نکته‌هایی از بلاغت کوتاه‌ترین سوره قرآن مجید / محمدعلوی مقدم

«نابغه فقه و حدیث» در آینه نقد و گزارش / سید حسن فاطمی موحد

نقد ترجمه آیات در تفسیر «پرتویی از قرآن» / محمدعلی کوشا

«دانش‌نامه امام حسین علیه‌السلام» خدمتی سترگ به پیشگاه سیدالشهدا علیه‌السلام

صدیقه خوش‌نژادیان

اسئله یوسفیه / علی حیدری یساولی

شناسایی تفصیلی کتاب «الرسائل السياسية» جاحظ / سید علیرضا واسعی

جستاری در «منتخب مکاتیب قطب» / جواد خرمیان

«ویژگی‌های نحوی زبان فارسی در نثر قرن پنجم و ششم» در بوته نقد

سید محمدهادی حسینی

کتاب‌ساخته‌ای به نام «الدلالة القرآنية في فكر محمد حسين الطباطبائي (الميزان نموذجاً)»

محمدحسن محمدی مظفر

معرفی مقالات برتر

از حیث ساختار شکلی

مقدمه:

در شماره گذشته در مورد اهمیت رعایت مسائل ساختاری و شکلی مقالات علمی سخن به میان آمد. در این شماره به توضیح «چکیده» می‌پردازیم.

چکیده:

غالب نویسندگان و پژوهشگران نوآشنا در نوشتن چکیده با ابهام مواجه می‌شوند و به تفاوت چکیده و خلاصه توجه نمی‌کنند. همچنین تفاوت چکیده و نتیجه نیز مورد توجه قرار نمی‌گیرد. چکیده در اصطلاح دانش اطلاع‌رسانی، به خلاصه‌ای از یک نوشته اطلاق می‌شود که شامل فشرده‌ی تمام مطالب مهم یا فشرده‌ی قسمت‌های ویژه یا فهرستی از محتوای آن نوشته باشد. چکیده را از جهات مختلفی تقسیم‌بندی می‌کنند. مانند چکیده پدیدآور، چکیده تمام‌نما، توصیفی، راهنما و سوگیرانه. مراد از چکیده در مقاله‌ی پژوهشی، چکیده پدیدآور است که توصیفی، بدون سوگیری و به عنوان چکیده تمام‌نما و توصیفی نگاشته می‌شود.

چکیده‌نویسی در مقالات پژوهشی دو هدف عمده را دنبال می‌کند:

الف- کمک به خواننده تا ضرورت یا عدم ضرورت مطالعه تمام مقاله را دریابد و از همه‌ی مباحث مقاله اعم از مسئله، نظریه‌های مختلف، ادله و روش و نتایج تحقیق تصویری به دست آورد. این هدف از حیث توجه به حقوق خواننده در اخلاق پژوهش مورد توجه است. چکیده‌ی مقاله باید به زبان صریح و توأم با صداقت، همه‌ی مقاله را نشان دهد.

ب- کمک به جست و جو کنندگان الکترونیکی جهت دستیابی به چکیده پژوهش که در سایت منعکس است.

در نگارش چکیده به چند نکته توجه داشته باشید:

۱- معمولاً در نگارش چکیده، افعال مجهول و زمان گذشته به کار برده می‌شود. با این حال در بعضی جملات ممکن است از افعال معلوم و زمان حال نیز استفاده شود.

۲- چکیده باید فقط حاوی متن و فاقد هرگونه جدول، شکل یا مرجع باشد.

۳- اکثر مجله‌ها برای حجم چکیده محدودیت قائل می‌شوند. بدین صورت که معمولاً نباید تعداد کلمات چکیده از ۲۵۰ تجاوز کند. به هر حال اگر مجله‌ای به شما اجازه دهد که بیش از این تعداد کلمه در چکیده بیاورید، باز هم بهتر است خود را به همان ۲۵۰ کلمه محدود سازید.

۴- ترجیحاً از کلمات مخفف در چکیده استفاده نشود.

۵- از لحاظ ترتیب نگارش، قاعدتاً چکیده باید آخرین بخشی از مقاله باشد که نوشته می‌شود زیرا چکیده خلاصه مقاله می‌باشد.

۶- زبان و ادبیات چکیده همان زبان مقاله است. هرگز زبان فهرست و گزارش از مقاله به کار نبرید.

۷- همه‌ی مطالب مهم و اساسی مقاله و نتایج کیفی و کمی مندرج در آن را به اختصار نشان دهید. به یاد داشته باشیم که چکیده‌ی مقاله پژوهشی، چکیده‌ی تمام نمای راهنماست و تدوین آن خالی از صعوبت نیست.

۸- از ذکر مثال، توضیح مفهومی و ذکر منابع در چکیده خودداری کنید. چکیده فقط نشانگر تصور شما از مسئله یا مسائل تحقیق، نظریات گوناگون، نظریه شما و ادله و روش تحقیق است. همچنین چکیده فاقد ارزشیابی در محتواست.

۹- در الگوگیری از چکیده‌ی مقاله‌های پژوهشی محققان پیش‌کسوت و یا مجله‌هایی که از ویراستاران توانمند برخوردارند، استفاده کنید. (شماره‌های اخیر نمایه نشریات قابل توصیه است)

چگونه یک چکیده ساختاریافته برای مقاله تنظیم کنیم؟

معمولاً در چکیده ساختاریافته این قسمت‌ها یافت می‌شود:

۱- مقدمه یا زمینه (introduction): در این قسمت اهمیت موضوع مورد مطالعه و هدف اصلی آن آورده می‌شود و به اصطلاح لزوم انجام آن تحقیق به اختصار بیان می‌شود.

۲- روش‌ها (methods): در این قسمت روش انجام مطالعه به اختصار بیان می‌شود.

۳- یافته‌ها (results): در این بخش یافته‌های اصلی مطالعه و در واقع جواب سؤال اصلی پژوهش به همراه مسئله مورد پژوهش آورده می‌شود.

۴- نتیجه‌گیری (conclusion): در پایان به نتیجه‌گیری نهایی در مورد یافته‌های مطالعه اشاره می‌شود.

در پایان مجدداً تأکید می‌شود که در حین نگارش چکیده باید انتخاب‌گرانه عمل کنید و هنر خلاصه‌گویی را به بهترین نحو ممکن به کار گیرید. چگونگی نوشتن این بخش، مهم است و نگارش آن نیازمند وقت و دقت کافی است.

اگر می‌خواهید بدانید که کلیه اطلاعاتی که باید در یک چکیده مطلوب آورده شود را در چکیده خود آورده‌اید یا نه، خود را در جای پژوهشگری فرض کنید که قصد دارد با مطالعه چکیده شما تصمیم بگیرد به دنبال متن کامل مقاله برود یا خیر. از خود بپرسید که آیا مطالعه این چکیده شما را راضی می‌کند. ضمناً فراموش نکنید که در مورد حجم و ساختار چکیده حتماً اسلوب مجله را مدنظر داشته باشید.

منابع:

- ۱- حیاتی، زهیر- علیجانی، رحیم/ نگارش مقاله، گزارش و سایر انتشارات علمی، تهران، چاپار، اول، ۱۳۸۶.
- ۲- گروه نگارش علمی، موسسه توسعه دانش، پژوهش و فناوری فرزانه/ مبانی نگارش علمی، تهران، مرز فکر، اول، ۱۳۸۶.
- ۳- فرامرزی قراملکی، احد، اصول و فنون پژوهش در گستره دین‌پژوهی، قم، اول، انتشارات مرکز مدیریت حوزه علمیه قم، پاییز ۸۳.

بررسی نشریات منتخب کارگروه‌های:

فقه اصول و مبانی حقوق (فقه اهل بیت علیه السلام شماره ۵۸-۵۹)

کلیات، علوم اسلامی و انسانی (دو فصلنامه پژوهش شماره ۱)

علوم سیاسی (فصلنامه علوم سیاسی شماره ۴۷)

علوم حدیث (فصلنامه علوم حدیث شماره ۵۳)

علوم تربیتی و اجتماعی (فصلنامه تربیت اسلامی شماره ۸)

مقاله منتخب: وقوف در عرفات با عامه

تألیف: حسن کاشانی

رتبه: دانش‌آموخته حوزه

فصلنامه فقه اهل بیت (علیهم‌السلام) شماره ۵۸-۵۹ تابستان- پاییز ۸۸ ص ۲۰۶-۲۶۹

چکیده:

یکی از اعمال حج که می‌بایست در زمان معینی در ماه ذی‌حجه به جا آورده شود، وقوف در عرفات و مشعر و مناست و هر سال حاکم حجاز، اول ماه ذی‌حجه را برای مشخص شدن زمان برپایی چنین اعمالی تعیین می‌کند.

در این مقاله به بررسی این موضوع پرداخته شده که اگر شک در زمان تعیین شده از سوی حکومت عربستان یا علم به خلاف واقع بودن آن حاصل شود، حکم تکلیفی و وضعی نسبت به اعمال حج چیست؟ نویسنده برای پاسخ به این سؤال، نخست به طرح آرای فقهای شیعه در این باره پرداخته و سپس در دو مقدمه، مسئله حریم زمانی را برای بعضی زمان‌های خاص در شریعت و جمعی بودن عبادت حج را مطرح کرده و بدین طریق کوشیده است تصویری از امکان اجزاء عمل به حکم حاکم عربستان حتی در صورت علم به مخالفت آن با واقع را ارائه دهد. آنگاه برای اثبات چنین امر ممکن، به سراغ ادله رفته و با بررسی چهار روایت در این باره و سیره امامان معصوم(ع) و ادله تقیه و عسر و حرج به این نتیجه رسیده است که وقوف با عامه و به حکم حاکم حجاز در فرض شک و در فرض علم به خلاف، تکلیفاً جایز، بلکه در بعضی موارد واجب است و وضعاً صحیح و مجزی است.

کلیدواژه‌ها: حج، وقوف، ذی‌حجه، شعار، حریم زمانی، تقیه، عسر و حرج، اجزاء.

فهرست مقاله: پیش‌درآمد، اقوال در مسئله، بررسی ادله، نتیجه.

نتیجه:

بنابر رأی مختار، متابعت از قول عامه در ابتدای ماه، همیشه مجزی بلکه در بعضی از فروض لازم است چه علم به خلاف باشد چه نباشد، چه حکم آنها از روی موازین باشد و چه نباشد و بنابر نظر کسانی که می‌گویند فقط در فرض احتمال مطابقت می‌توان به قول آنها عمل کرد، غالباً بلکه دائماً در این زمان‌ها علم به خلاف حاصل نمی‌شود. از این رو هیچ مشکلی در پیروی از رأی آنها در اثبات اول ماه ذی‌الحجه نیست و صرف اختلاف یک یا دو روز، دلیل بر علم به خلاف نمی‌باشد.

مقاله منتخب: احتیاط؛ اصل روش شناختی دین پژوهی

تهیه و تحقیق: جواد عابدینی

رتبه: دانش‌آموخته حوزه علمیه و کارشناس ارشد فلسفه

دو فصلنامه پژوهش شماره ۱ بهار - تابستان ۸۸ ص ۳۶-۹

چکیده:

نخستین گام در کارآمدی و ثمربخشی هر مطالعه و پژوهشی، شناخت ابعاد گوناگون، به ویژه روش‌شناسی آن است. دین‌پژوهی به عنوان یکی از مهمترین حوزه‌های پژوهشی، بلکه مهمترین و حساس‌ترین آنها، مبتنی بر مجموعه‌ای از اصول و قواعد روش‌شناختی است که بدون شناختن و به کار بستن آنها در فرایند تحقیق، دستیابی به نتایج صحیح و متقن، متعسر بلکه معذور است. یکی از این اصول، «اصل احتیاط» است. بنابر این اصل، پژوهشگر عرصه‌ی دین باید مسئولانه و متعهدانه وارد میدان تحقیق شده و نسبت به نتایج پژوهش خود احساس تعهد نماید. این امر تنها با اجرای راه‌کارهای عملی همچون پرهیز از تفسیر به رأی و آغاز کردن از یقینیات، ممکن است.

این مقاله با هدف تبیین ضرورت رعایت اصل احتیاط در دین‌پژوهی و تفاوتی است که از این جهت، میان علوم دینی و علوم تجربی وجود دارد. در پایان نیز راه‌کارهای عملی برای رعایت این اصل مورد کندوکاو قرار گرفته است.

کلیدواژه‌ها: روش‌شناسی، دین‌پژوهی، علوم تجربی و دینی، اصل احتیاط، یقینیات.
فهرست مقاله: طرح مسئله، تبیین عقلی اصل احتیاط، پیامدهای عدم رعایت اصل احتیاط، راهبردهای روش‌شناختی، جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.

نتیجه:

در این مقاله به دو مورد مهم از مهمترین راهبردهای عملی رعایت اصل احتیاط اشاره کردیم و توضیح دادیم که «پرهیز از تفسیر به رأی» و «آغاز کردن از یقینیات» می‌تواند پژوهشگر علوم دینی را از ابتلا به پیامدهای زیانبار خطا و اشتباه در پژوهش‌های دینی مصون بدارد چرا که رابطه دنیا و دین، رابطه متناهی و نامتناهی است.

مقاله منتخب: بررسی تطبیقی قانون و حاکمیت در ساختار سیاسی

اسلام و دموکراسی

تألیف: حجت‌الاسلام دکتر شمس‌الله مریجی

رتبه: عضو هیأت علمی گروه علوم اجتماعی دانشگاه باقرالعلوم (علیه‌السلام)

فصلنامه علوم سیاسی شماره ۴۷ پاییز ۸۸ ص ۱۰۵-۱۲۵

چکیده:

پایداری و ثبات هر نظام و اساساً هر پدیده اجتماعی، وابسته به اجزاء و اعضای تشکیل دهنده آن است. نظام سیاسی ایران نیز از ساختار و نهادهایی برخوردار است که پویایی و پایبندی اش وامدار آن ساختار است. در حقیقت این ساختار نظام است که ماندگاری و کارآمدی آن را تضمین می‌کند.

نوشتار حاضر در پی مقایسه‌ای کوتاه و محدود، میان ساختار ساختار حکومت اسلامی و دموکراسی غربی (ساختار نظام سیاسی غرب) است تا در پرتو آن روشن شود که نظام سیاسی ایران با تکیه بر چه ساختاری توانسته در برابر نظام‌های جدید جهان سربرآورده و حتی به صورت قدرتی قابل ملاحظه در عرصه سیاست و کشورداری، توجه همگان را به خود جلب نماید و بارقه امید را در دل دین‌مداران جهان ایجاد کند که نه تنها حکومت جهانی مهدوی امکان‌پذیر است که امری حتمی و تخلف‌ناپذیر است.

کلیدواژه‌ها: ساختار، حکومت، سیاست، دموکراسی، قانون، حاکمیت.

فهرست مقاله: قانون و خاستگاه آن، قانون در ساختار سیاسی دموکراسی، ارزیابی دیدگاه قرارداد اجتماعی، قانون در ساختار سیاسی اسلام، حاکمیت، حاکمیت در ساختار دموکراسی، حاکمیت در ساختار سیاسی اسلام، منکرین مشروعیت حاکمیت الهی حاکمیت، نقش مردم در حاکمیت الهی، فرجام سخن.

نتیجه:

آنچه که ماندگاری و بالندگی ساختار سیاسی را به همراه دارد، قانون و حاکمیت الهی است. اسلام با این واقعیت، دارای حکومتی ماندگار و کارآمد اس؛ البته به شرط اجرای دقیق و لطیف قانون الهی. غربیان تا زمانی که ساختار سیاسی‌شان را با قانون بشری و حاکمیت انسانی شکل می‌دهند، نباید امیدی به حل معضلات بزرگ سیاسی و اجتماعی‌شان داشته باشند.

مقاله منتخب: معناسناسی «راسخان در علم» با تأکید بر کاربرد روایی

تألیف: محمد اسعدی

رتبه: استادیار پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

فصلنامه علوم حدیث شماره ۵۳، پاییز ۸۸ ص ۴۸-۶۰

چکیده:

نوشتار حاضر، ضمن بررسی لغوی و مطالعه کاربردهای قرآنی و روایی مفهوم راسخان در علم بر دو وجه ایجابی و سلبی در این مفهوم تأکید کرده است. رسوخ در علم، بر اساس وجه ایجابی، به معنای ژرفاندیشی و اتقان دانش و آگاهی است که در ابعاد مختلف فهم آیات نقش دارد؛ اما بر اساس وجه سلبی از رسوخ علم معنای پابندی به علم و یقین و پرهیز از تزلزل فکری و تردید و تعدی به عرصه‌های ناپیمودنی در شناخت حقایقی چون کنه ذات الهی به ذهن می‌آید. این تفکیک در تفسیر آیه هفتم سوره آل عمران که دو قول عطف و استیناف در آن به نزاع سختی انجامیده و مسأله تأویل متشابهات و عالمان به تأویل را دامن زده است- نقش مهمی داشته و روایات گوناگونی در تفسیر آیه و پیرو آن، تفاسیری را که دو وجه ساختاری و معنایی برای آیه در نظر گرفته‌ان، تأیید می‌کند. در حوزه مصادیق راسخان در علم نیز این دو گونگی معنایی مؤثر خواهد بود.

کلیدواژه‌ها:

راسخان در علم، متشابهات، تأویل، آیه ۷ سوره آل عمران.

فهرست مقاله:

درآمد، بررسی لغوی، کاربرد قرآنی و روایی، مصادیق راسخان در علم، نتیجه.

نتیجه:

درباره آیه ۷ سوره آل عمران به مثابه آیه اساسی مربوط به راسخان در علم سه دیدگاه مطرح است: ۱- دیدگاه معتقد به عاطفه بودن واو، و نتیجه آن، این است که راسخان در علم همانند خداوند، عالم به متشابهات‌اند. ۲- دیدگاه معتقد به استینافی بودن واو، که بر اساس آن علم به تأویل آیات متشابه منحصر به خداوند است و راسخان در علم از آن آگاهی ندارند. ۳- دیدگاه کسانی که هر دو وجه را پذیرفته و با اختلاف رأی، هر وجه را به بعد خاصی از آیات ناظر دانسته‌اند. مفهوم رسوخ از نظر لغوی دارای دو بار معنایی ایجابی و سلبی است که می‌توان با هر دو وجه سازگار باشد؛ همچنان که در روایات شیعی منقول از اهل بیت (علیهم‌السلام) نیز شواهدی

بر هر دو وجه یافت می‌شود. از این رو، به نظر می‌رسد دیدگاه سوم صحیح‌تر و جامع دو نظر دیگر است؛ با این تحلیل که هر یک از دو نظر، ناظر به لایه‌هایی از تأویل و تفسیر متشابهات است. به عبارت دیگر، عاطفه بودن واو ناظر به دانش راسخان در علم به ظاهر و باطن آیات متشابه و استینافی بودن واو ناظر به جهات سلبی و حوزه‌های ممنوعی از صفات خداوند است که از ورود و غور در آنها نهی شده است. طبیعی است که اذعان به دو ساختار معنایی در آیات قرآن متکی به مبانی خاصی است که به صورت مستقل، قابل تبیین است.

همچنین با تبیین مفهومی راسخان در علم، درباره مصادیق آن نیز می‌توان از گستره وسیع و ذومراتبی سخن گفت که نسبت به معنای ایجابی یا سلبی این مفهوم متفاوت خواهد بود؛ هرچند در بالاترین مرتبه، راسخان در علم، به معنای کسانی که هم در بعد سلبی هرگز از حد و حریم علمی تجاوز نمی‌کنند و هم در بعد ایجابی در حد اعلاهی علم و دانش‌اند و به همه علوم قرآنی اشراف دارند، تنها بر پیشوایان معصوم قابل تطبیق است.

مقاله منتخب: تاریخ حوزه علمیه قم از تأسیس تا سده چهارم

تألیف: علی اکبر زهره کاشانی

رتبه: دانشجوی دکتری تاریخ و فلسفه تعلیم و تربیت پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

دو فصلنامه تربیت اسلامی شماره ۸ بهار-تابستان ۸۸ ص ۴۵-۷۴

چکیده:

نوشتار حاضر تحقیقی درباره تاریخ تأسیس حوزه علمیه قم است و با استناد به منابع تاریخی، به تحلیل زمینه‌ها و عوامل پیدایش آن پرداخته است. آنگاه وضعیت این حوزه را از نظر فرهنگی، علمی و آموزشی در دو قرن پس از تشکیل به تصویر می‌کشد.

یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که حوزه علمیه قم به عنوان نهاد تعلیم و تربیت دینی در پایان سده دوم و یا در ابتدای سده سوم هجری، در عصر حضور امامین رضا و جواد (علیهم‌السلام) شکل گرفته است.

کلیدواژه‌ها: آموزش دینی، تاریخ آموزش و پرورش، حوزه علمیه قم، تاریخ قم.
فهرست مقاله: مقدمه، مفاهیم و تبیین موضوع، زمینه‌های تأسیس حوزه علمیه قم، ابعاد گوناگون حوزه قم در اولین دوره آن، جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.

نتیجه:

قم با یک قدمت طولانی از زمان ورود اشعریان در سال ۹۴ هجری و تسلط آنان بر شهر، شروع به پیشرفت کرد. در نیمه اول از سده دوم، مذهب تشیع توسط موسی بن عبدالله اشعری در قم رواج یافت. با استقبال خوب اشعریان از شیعیان اهل بیت (علیهم‌السلام) از یک سو و فشار حکومت بر شیعیان از سوی دیگر، شیعیان دیگر به سوی قم کوچ کردند و به آنان پیوستند. به تدریج، قم مسکن و مجمع شیعیان با اخلاص و دوستانان اهل بیت (علیهم‌السلام) به خصوص سادات طالبی گشت.

با تجمع شیعیان و سادات طالبی، محیط فرهنگی و اجتماعی قم کاملاً برای تغییر به مرکزی علمی و استقبال از محدثان بزرگ و فقهای نامی آماده شد. در این هنگام، جمع قابل توجهی از محدثان به ویژه اشعریان در این شهر اجتماع کرده و حوزه‌های علمی حدیث را تشکیل دادند. تاریخ تأسیس حوزه قم به اواخر سده دوم هجری و اوایل سده سوم هجری باز می‌گردد. مکتب حدیثی قم در این دوره، دارای مرجعیت علمی خاص، نشاط بالا و رونق فراوانی بوده است.

